

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Populiari-
kal-Mokslinės Sąvaidinės Laisvės
"LAISVĖ"
LEIDŽIA "LAISVĖ" BENDROVĖ.
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje.....\$1.50
Kanadoje ir užrubežiuose.....\$2.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose.....\$1.25
Amerikoje.....76 c.
Apgarsininkų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LAISVĖ"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Wednesday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
In the United States.....\$1.50
To Foreign Countries.....\$2.00
Advertising rates on application
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 9.

SO. BOSTON, MASS. 31 GEGUŽĖS (MAY), 1911 m.

"Entered as second-class matter April 6, 1911, at the post office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879".

Metas I.

AMERIKOJ.

Diaz prašalintas.

Mexico City, 27 geg. — Mexico prezidentas Diaz atsisakė nuo vietos. Revoliucijonieriams suteiktas palūdimas, ant kurio buvęs prezidentas pasirašo, kad jis neužims daugiau vietos. Tokiu būdu revoliucija pilnai laimėta. Vienok atskirose vietose senosios valdžios šalininkai vis dar kelia rūpesčius. Sukilėlių būriai maršuoja po gatves ir reikalauja: "Mirtis Diazui!" Vice-prezidentas Corral ir daugelis kitų valdininkų taipgi pasitraukė nuo vietų. Laikiniu prezidentu paskirtas De la Barra, buvęs valstijinių reikalų sekretorius, kurį paskyrė prezidentu revoliucijos vadas Madero.

Pėtnyčioj Madero išleido manifestą, kuriame jis garina, jog būt prezidentu atsisako, nežiūrind, kad mexikiečiai būtinai nori jį išrinkti.

Madero yra laisvų pažvalgų žmogus. Jis nori, kad patys žmonės turėtų tiesią tvarką, kaip tik būt vadu savo partijos, tai yra revoliucijonierių, kurie prašalino Diazą valdžią. Madero geidžia įvesti Mexikoje tvarką, kokia yra Jungtinės Valstijos. Jis reikalauja, kad visur būtų įsteigti knygynai, mokyklos ir kad žmonės turėtų laiko lankytis juos.

Subatoj, kada buvęs prezidentas važiuojo traukiu, ant jo užpuolė 150 sukilėlių ir ėmė šaudyti. Jo sargyba buvo tiek stipri, kad užmušė 20 užpuolikų ir sužeidė 30. 15 žmonių liko užmušta. San Luis Potosi'j prie noro paliausoti politikus kalinius.

31 geg. Diaz apleidžia Mexikos rubežius.

Gaisras ant Coney Island.

New York, 27 geg. — Ugnis nušlavė didelę Coney Island'o dalį. Čia laikomi gražūs sodai, žvėrinys ir pasilinksminimo vietos, į kur susispačia šimtai tūkstančių newyorkiečių vasaros karščiui. Ugnis prasidėjo nuo sodo Dreamland. Tai didžiausias šios salos sodas. Žvėris išsiveržė iš sodų ir gurbų ir pradėjo bėgioti gatvėmis. Draskančiuosius policija šaudė. Gaisras apėmė 15 mylių plotą. Sudėgė daugybę gražių viešniųjų, salų ir teatrų. Bledies padaryta už keturis milijonus dolerių. Darbo neteko 2000 žmonių.

5 užmušė ir pats nusižudė.

Pawnee City, Neb., 29 geg. — Šiandien ryte farmerio bernas Jim Fielder nušovė savo darbdavį McVittie, kuris gavo veno arti Pawnee City. Paskui jis nušovė farmerio žmoną ir du vaikus; trečioji dukteris liko sužeista. Jim Fielder tuomet pasigavo McVittie's aštuoniolikos metų dukterį ir stengėsi pabėgti su ja, kad

paskui apsigyvent. Kada policijos šerifas pradėjo jį vyti, tad Fielder paleido jį tris šūvius ir sunkiai sužeidė. Vienok ir daugiau policijos jį vyjosi. Pamatęs, kad neišspruks, jis pats nusišovė. Fielder mylėjęs 18-kos metų farmerio dukterį ir norėjęs su ja apsigyventi; kiti šeimos nariai buvę tam priešingi, už ką jis ir papildęs žudystes.

8 žmonės žuvo.

Omaha, Neb., 29 geg. — 7 val. ryte susimušė du traukiniu Indianolaj. 8 žmonės užmušti. 6 jų geležinkelio tarnai, o 2 pasažieriai.

Socijalistas kelia triukšmą.

Washington, 29 geg. — Wisconsin valstijos atstovas Berger (socijalistas) įnešė į parlamento įstatų komitetą užklausimą apie McNamara's bylą. Tik vienas socijalistas randasi parlamente ir tiek nesmagumų jis daro ponams kapitalistams.

Bevielinio telegrafo viršininkai kalėjime.

New York, 30 geg. — Bevielinio telegrafo kompanijos (United Wireless Telegraph Company) prezidentas ir keturi jo bendrai liko nušauti į kalėjimą už pavartojimą Jungtinių Valstijų krasos siuntinių surinkimui daugiau narių į savo kompaniją. Prezidentas Christopher Columbus Wilson turės sėdėti Atlantos kalėjime 3 metus. To paties miesto kalėjime sėdės 2 metus George H. Parler ir F.E. Butler, W. A. Diboll ir W.W. Tompkins sėdės vienus metus New Yorko kalėjime.

Trustų suktybės ir įstatymų peržengimas.

Augščiausias Jungtinių Valstijų teismas Washingtone kas diena nagrinėja Amerikos trustų bylas. Apkaltintos liko Standard Oil Company, American Tobacco Co., Carnegie Steel Company ir abelnai taip vadinamas Steel Trust ir daugelis kitų milžiniškų korporacijų. Teisme taip ir skamba liudijimai su darodymais apie milijonierių suktybes ir šios šalies įstatymų peržengimą. Pleno trustas net Rooseveltą, buvusįjį prezidentą, įpainiojo į įstatymų peržengimą. Kiek yra žinoma, Rooseveltas visada garsinosi esąs aštriausiu trustų ardytoju. Pasirodo, kad ir jis padėjęs tvirt plieno trustą. Šioj šalyj yra išleisti taip vadinami įstatymai prieš trustus, kurie neva ginna mažesniųjų vertelgų gyvenimą, kad juos trustai neprarytų. Visi dabartiniai trustai pasirodė peržengusiais tuos įstatymus, užsmaugusiais daugelį net milijonus turėjusių smulkesnių vertelgų ir išdirbikų. Taip sakant, trustų elgtasi taip, kaip buvo parankiau suimti ir savo rankas turtus, išdirbystę ir vaizbą, visai nepaisant ant šalies įstatymų.

Nors teismas ir baudžia trustus keliais milijonais dolerių ir gaudina milijonierius baubu, vienok tai nieko

nerieškia, nes užmokėtos baudsmės sugrįžs greitai iš pelno. Žinoma, teisme sėdi taipgi ne elgėtos, o juk varnas varnui į akį nekirs.

Diazio turtas New Yorke.

New York, 30 geg. — Tarp tautiškas Bankinis Namas priėmė nuo buvusiojo Mexico prezidento turto už kelis milijonus dolerių, kuriuos Diaz čia padėjo iki apsisistos kur ant vatų.

Darbai sustojo.

Fitchburge, Lawrence, Lowelyj, New Bedford ir kituose keliuose Massachusetts valstijos miestuose sustojo daugelis audinių. Fitchburge užsidarė Grant ant Fitchburg Yarn kompanijos dvi didelės dirbtuvės. Paleista 1500 darbininkų. Už savaitės ar dviejų vėl prasidės darbas, bet tik kelias dienas savaitę dirbs, nes stoka vietos.

Laukiamas streikas.

New Haveno geležinkelio, einančio nuo Bostono iki New Yorko, darbininkai pasiryžę 31 gegužės pradėti streiką, jei jų reikalavimai nebus išpildyti. Geležinkelio valdyba vis dar tyli.

New Yorkas bus sausas.

New York, 30 geg. — Vienas statistikas išskaitliavo, kad New Yorkas neužteks vandens nuo dabar iki rugpiučio mėnesio, nes vandens reikalavimas taip pasididino, gyventojų skaitliui pasididinus, kad aplinkiniai ežerai liko permaži.

Naujausios žinios.

Mexico City, 30 geg. — Diaz šalininkai kelia baisias riaušias visoj šalyj. Juos a-reštuoja ir baudžia naujoji valdžia. Po kelis šimtus jie susispačia, apsiginkluoja ir daro betvarke. Keliose vietose jie užpuolė ant kalėjimų, kad paliausot savo šalininkus. Susirėmimuose yra daug užmuštų ir sužeistų. Atgaleiviai net savo vadus turi. Valdžios vietos jau pripildytos, išsiskyrus užrubežinių reikalų ministerijai, kuriai dar neatrandamas tinkamas pirmininkas.

Vokietija nori taikos. (?)

Washington, 30 geg. — Vokietijos ambasadorius Bernstorff įteikė raštišką užklausimą sekretoriui Knox'ui, kuriame skamba, jog Vokietija norinti, kad visokie viešpatys ginciai būtų išrisami trečiųjų teismo ir pripažinti taikos viešpatavimą visame pasaulyj. Ji nori dar žinoti, ant kokių išlygų liko padaryta taikos sutartis tarp Jungtinių Valstijų, Didžiosios Britanijos ir Francūzijos. Jei esanti tokia sutartis prieinama ir Vokietijai, tai ji stosi ant jos susitaikysiu eile.

Plyšo akis.

Allentown, Pa., 30 geg. — Kada namų inspektorius F. R. Minner kalbėjosi su savo draugu, tad plyšo jo stiklinė akis, kurią jis buvo išnešiojęs 12 metų. Minner randasi blogame sveikatos stovyje, nes eksplozija užgavo smegenis. Doktorai tvirtina, kad tai pirmas tokis atsitikimas žmonijos istorijoj.

UŽSIENYJ.

Popiežius prieš Portugaliją.

Rymas, 29 geg. — Šiandien liko oficiališkai apgarsinta popiežiaus enciklika, galutinai pasmerkianti Portugalijos republikonišką valdžią už priešikėjimiskus įstatymus. Enciklika buvo išsiuntinėta viso pasaulio Rymo-katalikų vyskupams. Tik šiandien ji liko viešai apskelbta.

Popiežius savo enciklikoj pasmerkia Portugalijos valdžią už tikėjimo persekiojimą, už katalikiškų švenčių atmetimą, už persekiojimą tikėjimo skelbėjų ir aprubežiamą jų teisių, už išleidimą įstatymų, leidžiančių poroms daugelyj atsitikimų persiskirti, už atskirimą bažnyčios nuo valstybės ir t.t.

Pabaigoj enciklikos popiežius baugina Portugalijos katalikus, kad jis atskirsias Portugalijos bažnyčią nuo Rymo. Jis kviečia katalikus netylėti toliau prieš tokį priešikėjimiską republikos pasielgimą. Čia tik reikėtų lietuvių, o jie kiaušiniams imty mėtų į Portugalijos valdžią.

Suprantama, popiežiui skaudu matyti panašų apsi-reiškimą, bet vargiai jis gali pagelbėti šiame atsitikime, nes Portugalijos gyventojų dauguma liko tokiais bedieviais, jeigu taip galima išsireikšt.

Ir dar vienas.

Rymas, 29 geg. — Orlaivninkas Cirri buvo pakilęs į orą savo orlaiviu 600 pėdų. Tai atsitiko Vegheroj. Pasidarė orlaivij eksplozija ir užmuštas orlaivninkas nukrito žemyn.

Įstatymai orlaivininkams

Londonas, 30 geg. — Anglijos valdžia išleido įstatymus, parodančius, kokiose vietose turi tiesą orlaivininkai lekioti, kiek žmonių jie gali vežti ir t.t. Manoma tuomi apsaugoti žmones nuo nelaimingų atsitikimų. Reikia tikėtis, neužilgo prieis įsteigti ir oro ministerija.

Dar daugiau laivų.

Tokio, 29 geg. — Japonijos valdžia užsakė padaryti vieną didelį karės laivą ir 4 mažesnius. Kiekvienas mažesniųjų svers 28,000 tonų. Galima sakyti, Japonijai nesunku liks užviešpatauti ant visų vandenynų.

Pirmiečiai laimėjo.

Lisbon, 29 geg. — Pasiuntinių rinkimas Portugalijoj augštesnįjį ir žemesnįjį rūšis praslinko ramiai. Atgaleiviai beveik nedalyvavo juose. Laimėjo radikaliskieji republikonai ir socijalistai.

Galės matyt.

Paryžius, 30 geg. — Doktoras Borsch išrado, kaip aklą žmogų galima padaryti matančiu. Jis paima šuns akis, išpauja iš jos tas dalis, kokios pas žmogų yra susigadinusios, sutaiso ir išvalo jas, plonu šilku prisiuva prie

žmogaus akies, iš kurios sugadintas dalis išima, prispaudžia stikline prietaisu — ir akis pasidaro veikli į kelias dienas.

Nelekios orlaiviai.

Londonas, 27 geg. — Į parlamentą liko įneštas sumanymas, draudžiantis orlaivninkams lekioti laike karaliaus vainikavimo viršų minios galvų. Mat, Paryžių įvykis nelaimingas atsitikimas su orlaiviu, kuris užmušė karės ministerį, pakurstė ir čionykščius diplomatus apsisaugot.

70,000 svečių.

Rymas, 28 geg. — Čia randasi apie 70,000 svečių, kurie lankosi su tikslu pamatyti parodas, kokios čia dabar daromos paminėjimui Italijos dalių susijungimo ir paskirimo Rymo Italijos sostine. Parodos trauksis iki rudens.

Nauji laivai.

Berlynas, 28 geg. — Hamburg-American linija išleis šį rudenį 8 naujus motorinius laivus į Ameriką su pasažieriais. Iki šiol buvo varomi laivai garu, o šie 8 bus varomi aliejiniomis motorais. Bus tai pirmi pasaulij tokie milžiniški motoriniai laivai, kurie plaukios per Atlantiką.

Laivai ką-tik nenuskendo

Kiel, Vokietija, 29 geg. — Du Vokietijos povandeniniai laivai sugrįžo čia iš Skagono (Danijos). Jie visai jau skendo ir tik laimė, kad suspėjo pasiekti priplauką. Vienas žmogus žuvo.

Žydus leis į Rusiją.

Washington, 29 geg. — Žydai važiuojanti į Rusiją su Amerikos pasportais su biznio reikalais, bus įleidžiami į Rusiją be jokio trukdymo. Tik prieš išvažiavimą reikės duot tuos pasportus peržiūrėti Rusijos pasiuntiniams Jungtinės Valstijos. Tik nuo Rusijos pasiuntinių ne-galima bus gaut pasportų: reikės gaut nuo Jungtinių Valstijų valdžios, o pasiuntiniai tik paliūdys.

Daugiau laivų.

Liverpool, 30 geg. — Cunard, Hamburg-American ir White Star linijų kompanijos turėjo savo konferenciją, kurioj nutarė daugiau laivų siuntinėti į Kanadą, nes jei bus pravaistas geležinkelis (o abejot nėra ko) iš Kanados į Bostoną, tad ten prisidės platesnė vertelgystė.

Karūžos apskundė.

Londonas, 30 geg. — Laikraštyj "The Pall Mall Gazette" atrandame pranešimą, kad viena darbininkė mergina iš Milano skundžia garšų pasaulio operų dainininką už melagingą prisidėjimą į vest. Ji reikalaujanti 250,000 frankų. Sakos turinti laiškus nuo Karūžos, kuriuose jis jai rašęs apie apsišvedimą. Karūžos tvirtina, kad tik už tarnaitę jis norėjęs pamilti merginą, o kada ji jam nepatikus, tad užmokėjęs 2000 markių ir liepęs važiuoti namo. Jis sakos esąs peraugstas, kad vest darbininkė mergina.

RUSIJOJ.

Sibire reikalaujama darbininkų.

Rusų valdžia, bijodama karės su kynais, skuba Sibiro geležkelio antras vėžes tiesti. Tačiau, atstačius visus iki šiol samdomus kynus-darbininkus, pasiliko tas darbas be reikalingų rankų. Valdžia išsiuntinėjusi todėl į visas šalis agentus samdyti ir išdo lešomis gabenti darbininkus Sibiran.

"G. Codz." skelbia da, jog paskutiniomis dienomis tokiu būdu pasamdyti darbininkų išvažiavo apie 300 iš Svenčionių ir Ignalino (Viln. gub.)

Bezdanų bylos galas.

Vilniaus karo teismas gegužės 2 d. vakare nuteisė: Cezariną Kazakevičaitę ir Česlavą Zakrzevskį po 20 metų katorgos, o Česlavą Svirskį mirtin. Pats teismas nusprendė kreiptis prie vyriausio Vilniaus karo apskričio vado su prašymu Svirskiui bausmę sumažinti.

Kratos ir suėmimai.

Jekaterinoslave suimta du žmonės už tai, kad pardavinėjo L. Tolstojaus raštus. Kratos buvo Charkove — suimta arti 10 seminaristų, Revelij — suimti laikraščių bendradarbiai, Kostromoje ir kt.

Prasidėjo streikai.

Paskutiniaisiais laikais pažymėtinas pramoninkų noras numušti darbininkų algas, padidinti darbo dieną. Kaip pasekmė tokių norų, buvo ištisa streikų eilė Rygoje, Liepojuje ir kitur.

Valsčiaus ponai nubausti.

Varšavos apskričio teismas nesenai nubaudė vienos gminos vaivą ir raštininką už kyšių, magaryčių ėmimą ir kitus neteisingus pasielgimus, o gminos igaliotinius — už neprižiūrėjimą gminos kass ir leidimą vaivai ir raštininkui šeimininkauti gminoje pagal jų norą.

Laivyną rengia.

Rusija mobilizuoja jurininkus ir taiso laivyną Sevastopolj. Sakoma, kad karės jį nepradėsianti, bet apstatysianti rubežius Juodkalnijos (Černogorija), kad įsikvišt reikalui esant, nes Turkija per daug kišanti savo nosį į Juodkalniją.

Masonus suėmė.

Peterburge policija areštavo keletą masonų ir paėmė svarbius raštus, kuriuose būk yra surašytos visų pavardės, prigulinių prie Peterburgo masonų.

Baisi žmogžudystė.

Vierniaus mieste (Taškento apskr.) žmogžudžiai įsiveržė į kambarį tulos Simčenko, kurią primušė kirviu, suvyniojo į antklodę, apliejo kerosinu ir padegė. Žmogžudžiai jos kambarį rado tik keletą rublių.

Už kyšius.

Irkutsko teismas činauninką Bibojevą nubaudė 24 metams areštantų rotosna už kyšių ėmimą.

LIETUVOJ.

VILNIAUS UNIVERSITETAS. Komisija besirūpinanti liaudies apšvietimu nagrinėjo savo posėdyje balandžio 29 d. sumanymą apie atidengimą Vilniuje augštesniosios mokyklos. Komisijos pirmininkas Sobolevas atkartojo trumpais žodžiais to sumanymo istoriją ir pabrėžė, kad dagi visi augstieji valdininkai pripažįsta tokios mokyklos Vilniuje reikalingumą. Komisijos uždavinys yra todėl šiandien išdirbti pamatuotą Vilniaus universiteto reikalavimą, — universiteto su agronomijos mokslų skyriumi, kaip jau buvo 1908 m. nuspręsta šešių gub. išrinktų atstovų, kurie tokį reikalavimą įteikė ministerijai.

Dabartinės komisijos nariai pasidalijo darbu ir pažadėjo visą sumanymą užbaigti iki kitam komisijos posėdžiui.

JONISKĖLIS. (Panev. pav.). Čia atsirado stebuklingas gydytojo pagelbininkas. Buvęs jis kada tai zakristijonas ar kumetis. Dabar gydo žmones ir pildo gyvulių gydytojo ("kanivalo") priedermes.

JUŽINTAI (Zarasų pav.). Čia nesenai atidengta valščiaus raštinėje pačta.

LANKELIŠKIAI (Vilk. pav.). Da apie maistą. Lankeliškiai jau iškraustė kleb. Vosylius gaspadinė. Iš pradžių kleb. Vosylius buvo pasikvietęs kelis vyrus (iš smarkiausiųjų) ir prašė, kad tiktai paliktų gaspadinę. Bet tie nesutiko ir kaip tiktai dažinojo kiti ūkininkai, kad tuos užsipašė klebon. Vos., tuojau paleido krivules po visą parapiją. Visi susirinko, pasidarė sujudimas. Visi rėkė: "Nereikia, nereikia!" Balandžio 27 d. buvo atvažiavęs pavieto viršininkas, vėl buvo parapijonų susirinkimas. Viršininkas prisiklausė daug nemalonių žodžių ant kleb. V. Gegužės 4 d. gaspadinė gavo iš gubernatoriaus popierius, kad iki gegužės 7 d. išsikraustyti. Taip nabagė ir padarė. Bet parapijonams to neužteko; jie dar rūpinasi "pamokyti" savo kleboną Vosylių ir Vilkaviškio dekaną Dabrila už tai, kad jie neįpildė parapijonų prašymo ir neprasalinė nekenciamos gaspadinės, bet laukę, kol svietiškoji vyresnybė privertė.

Imk Dovaną!

Kas užsirašys "Laisvę" arba kitam užrašys vieniems metams ir prisius mums \$1.50, tas gaus dovaną rankvedį "Apie atskirimo ženklus." Iš jo lengvai išmoksi statyti ženklelius sakiniuose ir supras, ką jie reiškia, tai yra teisingai mokėsi rašyti. Tik pirmas tokis rankvedis išėjo lietuvių kalboj.

Skubinkitės, nes tik trumpam laikui dovana skiriama.

"LAISVĖS" Adm.

242 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

—Gal pamokinsi mane, kaip išvirti grūkus?

—Suprantama, mama. Aš su noru tave mokinsiu, nes tuomet ir man duosi sveikėsni maistą.

—Be priedų, Rožyte. Tu tuoj apie kitką kalbi. Sakyk tiesiai, kaip virt grūkus.

—Aš kreivai ir nesakau.

Tik klausykis. Nupiaustyk visą taip, kad neliktų odos; supiaustyk keturkampiais gabalais arba storom lentutėm ir virk šviežiame vandenyje, kol tiks minkšti. Žinoma, ir druskos įdėk. Paskui išgriebki, sugrūsk ir įdėk druskos, pipirų ir sviesto, arba valgyk su smetonos ir pieno sriuba.

—Galėsime pabandyti. Bet aš labiau mėgstus barščius. Gal žinai, kaip juos išvirti?

—Taip. Numazgok nuo burokų žemes, tik būk atsargi, kad nesulaužytum jų odo. Įdėk į puodą ir virk su odom, kol lieka minkšti. Laikas virimo prigulės nuo to, kaip dideli burokai bus ir kaip karštą ugnį turėsi. Abelnai, prisieis virt nemažiau kaip 1 ir nedaugiau kaip 4 valandas. Kaip bus minkšti, išdėk į šaltą vandenį ir nulupk odas. Gali valgyt juos šiltus, supiaustytus rituliais, arba šaltus, palaikytus atstė.

—Aš nemanau, kad aš mėgstusiu tokius barščius arba, kaip tu sakai, burokus. Man geriau patinka jų zupė. Pečkiai Svilenė mane sykį pavaišino tokiais rausvais gardžiais barščiais. Gal žinai, kaip juos virt?

—Ištikro, mama, tokia burokienė gardi. Burokus reikia virt taip, kaip jau aiškinau. Kada juos nulupi, tad turi supiaustyt pailgiais keturkampiais gabaliukais. Tik stengikis, kad gabalėliai nebūtų stori ir kad nebūtų daug trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Niekus kalbi, Rožyt. Ir kiaušlės neestų tokių tavo barščių.

—Palauk, mama. Tu per daug skubini. Leisk toliau aiškinti.

—Nugi sakyk, sakyk.

—Sumušk kiaušinį ir išleisk į tortelką arba puodelį. Tik indas neturi būti visai mažas. Išplak kiaušinį ir sumaišyk jį su saldžia smetona. Tuomet pradėk ant to mišinio pilt po biskį karštą viralą ir maišyk nuolatos.

—Ka, ar barščius pilt?

—Je. Tik daug išsyk nepilk, nes gali sutraukt kiaušinį ir smetoną į gabalus. Kada jau įpils gerokai, tad

gali būt drąsi ir įpilk apie pusę turimo viralo, arba palengva pilk sumaišytą smetoną į viralą ir maišyk jį.

—Kas toliau?

—Laikyk ant ugnies, kol pasirodys pakraščiuose burbuliukai. Kaip tik suprasi, kad nori virt, tuoj nuimk nuo ugnies ir valgyk.

—Gerai, dukrele. Dabar aš mokėsiu. Tik pasakyk dar kaip padaro tokią baltą sriubą?

—Kokią sriubą?

—Žinai, tokią, kuri labai gardi. Ją valgo ir su mėsą ir su daržovėm. Aš girdėjau, lietuviai ją vadina sausų; tik nežinau, kodėl taip vadina, juk ji gana šlapia.

—Suprantu dabar. Tu nori taip vadinamos baltosios sriubos. Reikia išvirti saldų pieną, išstarpinti sviesto, pridėti biskį miltų ir atsakančių viską sumaišyti. Kada pili pieną, tad pilk išleto: įpilk jo trečdalį, ir vėl sostok, įpilk dar biskį, ir vėl sostok; ir taip pilk, kol visą supils. Pildama nuolatos gerai išmaišyk, kol kitą sykį pils.

—Mano mama taip maišydavo viską ir aš nuo jos išmokau. Tik pasakyk, kiek ko dėti tokią sriubą.

—Dėk valgomąjį šaukštą sviesto ir pusantro šaukšto miltų; įpilk vieną puoduko pieno ir mažo šaukštelio ketvirtadalį druskos įdėk. Dėl geresnio skonio įdėk biskį baltųjų pipirų. Suprantama, ir druskos reikia įdėti tik tiek, kiek tu mėgsti.

—O jei aš noriu, Rožyte, kad ji išleitu tirštesnė, ką tuomet daryt?

—Gali įdėti krakmolo, kurio gausi visose valgomų daiktų krautuvėse po vardu cornstarch.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

—Gerai, Rožyte. Tu man pasakiai, kaip padaryt tiek trupesni, nei ilgesni už coli. Tuomet sudėk juos į šviežią verdantį vandenį ir virk apie 20 minučių. Įdėk druskos tiek, kiek tavo skonui tinka, įpilk ir atsto pagal savo skonį.

Alkoholis ir sveikata.

Už viską brangesnis dalykas yra žmogui jo gera sveikata. Kada žmogus sveikas, jis gali dirbt, gali su smagumu priimt maistą, gali gėrėtis pasauliu, gali kovoti už būvį. Su sveikatos išnykimu augstos žmogaus idėjos, geriausi pasiryžimai, visi gyvenimo smagumai netenka prasmės. Neveltui mės visi nuolatos rūpinamės savo ir savo šeimos sveikatos užlaikymu gerame stovyje.

Bet yra apsiereikimas, kuri žmonija palaiko lyg tyčia sveikatos naikinimui — tai girtybė. Girtuokliai pralaimėja savo sveikatą ir nepataisytai užlaikytą jų sutvertos šeimos. Skurdas įsiprašo į daugelį namų ačiū girtybei. Neretai keli kūdikiai sėdi sušalę, pusuogiai, alkani, išblyškę ir laukia, kada tėvas parneš jiems maisto ir kūro. Sulaukia jie girtą tėvą sugrįžtant, kuris karčiomą praleido uždirbtus pinigų. Be mažiausio abejojimo tokį žmogų reikėtų padėti į kalėjimą arba kitaip nubaust už sutvėrimą šeimos, kurią jis atsisako užlaikyti dar tada, kada gali. Reikėtų jį nubausti ir todėl, kad jis apgavo moterį, kurią paėmė už pačią ir prisizadėjo išvien naudotis abiejų darbo vaisiais.

Negana tokio kriminališko prasižengimo. Girtuoklis ir ligas neša į savo šeimyną. Garsiausias alkoholio tirinėtojas šioj šalyj, profesorius William H. Welch, darė bandymus ant kralikų ir kitų gyvulių. Tie gyvuliai, kuriems buvo duodamas alkoholis, greitai užsikrėdavo džiova arba kitomis ligomis ir visai trumpai gyvendavo. Pradėjus juos vaisint alkoholiu, jie greitai likdavo silpnais. Yale universiteto profesorius W.T. Sedgwick 1908 metuos tiesiai pasakė, kad pradėjusį girtuokliuot žmogų reikėtų stačiai padėti į ligonbutį, nes vistic jau jis tokia ar kitokia liga serga arba už dienos — kitos apsigers. Tankiausiai alkoholiškai apserga džiova.

Kad alkoholis yra blėdingas mūsų sveikatai ir kad jį gerentieji stumia į pavojų savo sveikatą, tą brangiausiąją gamtos dovaną, tad pripažįsta tvirtu faktu šiandieninė medicina. Taigi gerentieji alkoholi tyčia naikina savo sveikatą. Tuomi jie prasižengia prieš gamtą ir pildo saužudystę, kuri yra niekšyste.

Dar nebūtų taip didelis pavojus, jei vien tik alkoholio vartotojams jis neštų blėdį. Bet klausimas lieka kur-kas svarbesnis, kuomet matome, jog girtybė stato į pavojų milijonų žmonių sveikatą. Štai kame dalykas. Girtuokliai apserga įvairiom ligom. Jiems leista gyventi tuos patirus namuos, dirbt tose pačiose dirbtuvėse, vaikščioti tomis pačiomis gatvėmis ir lankytis į tas pačias vietas, kur randasi negirtuokliai, saugojanti savo sveikatą.

Apsirgusieji girtuokliai užkrečia įvairiomis ligomis, ypač džiova, tūkstančius žmonių — ir tuomi prasižengia prieš visą žmonių, kurios laivo parasyta, tad aš ir įkišau tokią knygą į pečių.

—Manau, mama, kitą sykį taip nepasielgsi.

—Žinoma, kad ne. Bet užteks, Rožyte, mums kalbėti. Štai aš tuoj eisiu virt barščių, nes, tikiuos, jau mokėsiu.

Visuomenės užduotim turi būti girtybės naikinimas ir girtuoklių persekiojimas.

Dėl ko mės čia esame?

Sitas klausimas yra, turbūt, taip senas, kaip sena yra pas žmogų mintis. Kaip toli žmogus paspėjo ištirti senovę, taip toli vis atrandamas šitas klausimas. Visuose laikuose žmonės bando jį išrišti. Jau tris tūkstantmečius, kaip garsus Graikijos filosofas jį tirinėjo ir stengėsi atsakyti. Pasenovės žmonės jį pagimdė daugybę religijų, mithų. Mūsų dienose jis palaiko daugelį religijų, tveria įvairias filosofijos šakas, vienok vis dar pasilieka hipoteza, tai yra nedarodytu moksliskais faktais dalyku. Reikia tikėtis, žmonės kada nors išriši šią svarbią problemą, nes tirinėjimas traukia jau daug tūkstančių metų, ir klausimas darosi nuolatos aiškesniu. Juo žmonių protas ir jausmai eina tobulyn, tuo opesnis darosi klausimas: dėl ko mės čia esame? Su kokių tikslu mės likome sutverti ant žemės ir kokią užduotį turime atlikti?

Silpnas žmogaus protas dar negali teisingai išrišti gamtos daromos tvarkos. Gamtoje eina tvėrimas ir ardimas. Kokiam tikslui daro tai gamta, mės dar negalime suprast. Žmonių veislė taipgi yra gamtos produktas. Žmonija turi atlikti ir atliks visatą kokią nors užduotį.

Jeigu mės pažvelgtume iš viršaus ant žemės, tai galėtume suskaičiuoti 15 šimtų milijonų žmonių, ant jos krutėnčių. Pamatytume, kad tie žmonės džioviną balas ir pelkes ant žemės, padarydami jų vietoj derlingus laukus arba žalias pievas; jie iškeria pūvančias girias, išrenka ir suskaldoma milžiniškus akmenis, sulyginą kauburuotas vietas, praveda upes ir kanalus į amžinai sausias vietas, išaugina žolynus ant smėlynu. Žodžiu sakant, žmonės rengia ant žemės žaliuojantį sodą, daro pradžia to rojus, apie kurio pralaimėjimą skelbia mums legendos.

Žemė išpradžios buvo karšta; ji neturėjo to gražumo, kokiui atsižymi dabar. Per milijonus metų ji ėjo vis tobulyn. Pirmieji žmonės, ant jos atsiradusieji, supranta, kad nebuvo tiek tobuli, kaip mės. Jie nebuvo tiek gražūs, jautrūs ir protingi, kaip esame mės. Jie turėjo vest sunkią kovą, kentėt skausmus, ligas ir badą. Jie dėjo daug trūsio ir vargo, kol nors kiek apdirbo žemę, kol padarė ant jos paviršio nors prastą sodą. Ačiu tokiems žmonių veislės darbu, mes šian dien jau įgijome nemažą žinią.

Visas vaikas, biskį senesnis už mane, apie mane labai sukinėjasi. Jis tankiai atsilanko į mano namus, vedasi mane į balius, šokių, teatrų ir į sodus. Jis leidžia daug pinigų ant mūsų pasilinksmimui. Man rodos, kad jis mane myli, bet dar niekad apie tai nepasakė. Pataiki, ką man daryt. Gal man kokių nors būdu paklausti jo apie tai?

Ligos nuo pieno.

Harvardo medicinos mokyklos profesorius, daktaras Milton J. Rosenau, aiškina, kad difterija, šiltinė ir skarlatina tankiai būna užkrėsto pieno vartojimo pasekmėmis. Eš, ant rinkų ir į krautuves atveža pieną užkrėstą minėtų ligų bakterijomis. Jei pienas būtų permatomas, kaip želatinas, kaip košelyna, tad paprastai akim galima būtų matyti jame bakterijas. Jis yra maistingas, todėl patekusios į jį bakterijos, kuri visur tulas skaitlius randasi, greitai veisiasi. Pasitaiko, kad karvės yra nesveikos. Užtenka sumaišyti vienos nesveikos karvės pieną su geru pienu — ir jis visas užsikrės. Ačiu tam, kad pienes yra nepermatomas, mės negalime jame matyti paprasta akim esančių bakterijų. Geriantieji ir vartojantieji jį maistui labai greitai užsikrėsia tokia ar kitokia liga, nes piene randasi visokių bakterijų. Bet daugiausiai būna viršų minėtų trijų ligų, nes šiltinės, difterijos ir skarlatinos bakterijos labiausiai veisiasi piene.

Tie žmonės, kurie vartoja užkrėstą pieną, gali greitai užsikrėsti ligomis. Daugelis vasaros laiko ligų paeina nuo pieno. Tūkstančiai vaikų išmirsta nuo jo.

Niekad nereikia laikyti pieno bonkų tame kambaryje, kur randasi ligonis, todėl kad bakterijos gali patekti į bonką ir kitas jomis užsikrės, arba tas pats ligonis jų dar daugiau išgers. Abelnai, prie ligonio nereikia laikyti maisto, o ypač pieno, nes ligonį bakterijos apsigirino, ir daktaras vaistais jas naikina.

Argi protinga samdyt daktarą bakterijų naikinimui ir tuo pačiu laiku vėl vaisinti jomis ligonį?

Šiltinės bacilios labai greitai auga piene. Jei jų tik keli pateko į pieną, tai už kelių valandų pasidarys milijonai. Pienas nuo jų nepralaimėja skonio ir spalvos. Jis išrodo tokiu pat, kaip buvęs. Washingtono valdžia išskaitliavo, kiek žmonių apserga šiltine Jungtinių Valstijų sostapilyje nuo užkrėsto pieno. Pasirodo, kad 10 procentas visų ligonių yra apsigirę nuo pieno. Vokietijos mieste Strasburge nuo pieno apserga 26 suviršum procentas visų ligonių, apsigirusių šiltine. 1907 metuos umu laiku liko pranešta Amerikoje apie apsigirimą 179 žmonių šiltine iš priežasties užsikrėtimo pienu. Nuo to laiko pradėta tirinėti ir pasirodė, kad mažne didžioji dalis šiltinės aukų yra užsikrėtę nuo pieno.

Tankiausiai pienas užkrečiamas ūkėse. Pasitaiko, kad karvių milžikai nenusimazgoja rankų ir bacilias nukrinta į pieną. Neretai milžikas pirma prižiūri ligonį, o paskui eina melžti.

Aukomis šiltinės tankiau būna moters ir vaikai, nes jie daugiau pieno vartoja. 1908 m. Bostone (Jamaica Plain) viename tik kovo mėnesį apsigirę šiltine 410 žmonių. Sužinota, kad piene rasio ragavo pieną, jį išveždamos, o jis ką-tik buvo persirgęs šiltine.

Nemažiau užsikrėčiama ir difterija nuo pieno. Neveltui tiek daug kūdikių miršta nuo šitos ligos. Galite patęmyt, kad kaip tik kūdikiui duodama mažiau pieno senesniame jo amžiuje, taip tuoj retesnis apsigirimų skaitlius

Meiliški laiškai.

Brangi p. M. Vaitėkaitienė:— Aš pasiūniau šitą laišką į "Laisvės" redakciją ir kitu laišku paprašiau, kad Tamistai jį perduotų, nes Tamistos adreso nežinau.

Skaitydama "Laisvę" Jūs straipsnelius, patėmijau, kad Jūs labai nuosekliai aiškinote jaunuosius ir šeimynos reikalus. Gal suteiktumėt ir man rodą.

Aš esu 21 metų mergina. Vienas vaikas, biskį senesnis už mane, apie mane labai sukinėjasi. Jis tankiai atsilanko į mano namus, vedasi mane į balius, šokių, teatrų ir į sodus. Jis leidžia daug pinigų ant mūsų pasilinksmimui. Man rodos, kad jis mane myli, bet dar niekad apie tai nepasakė. Pataiki, ką man daryt. Gal man kokių nors būdu paklausti jo apie tai?

R. K.—tė.

A t s a k y m a s. Gal būt, kad jis jau myli, vienok yra labai daug vaikų, kurie taip sau merginoms nori patikti ir įgyti jų simpatiją. Nereikia paisyti ant jo išlaidų ir tankaus lankymosi. Jei jis jus myli, tai pats prisipažįs. Jūs jo neklauskite, nes vaikinai labai žemai stato tokią merginą, kurios pačios prie meilės prašosi.

M. Vaitėkaitienė.

Metuos trijuose miesteliuose (Milton, Dorchester ir Hyde Park) buvo 72 ligoniai, kurie užsikrėtė difterija nuo pieno. Sprendžiama, kad laike vienu metu Bostone sirgo 500 ypatų skarlatina, kuria užsikrėtė nuo pieno. Abelnai Jungtinėse Valstijose 25 procentas skarlatinos ligonių yra užkrėsto pieno aukomis.

Beveik nėra to žmogaus, kuris nevartotų pieno. Todėl visi turi būti užinteresuoti, kad jis būtų sveikas, čystas. Tai galima atsiekti prie dabartinio surėdymo tik griežtu reikalavimu, kad piene būtų peržiūrimas tam tikrų inspektorių prieš parduosiant jį. Beabejonės, tik visuomenės kontroliavimas ir paties pieno pristatymas galėtų pilnai apsaugoti žmonių nuo užkrėsto pieno.

Vienok čia turime patart, kad neišvirinto pieno niekas nevartotų. Karštis užmuša bakterijas. Juo ilgiau virinsite pieną, tuo didesnis yra užsitikėjimas, kad jame liko užmuštos bakterijos.

Kaip elgtis susirinkimuose?

Jei nori, kad tavo mintį kas išklausytų, kad su tavim kitas norėtų pasikalbėti, tai turi kalbėti taip, kad tavo kalba jam arba jiems patiktų. Gali nepatikti tavo mintis, vienok kiekvienas liks užganėdintas, jei patiks tavo kalba. Priešingai, jei tavo mintis rodytųsi visiems nebloga, o jei kalbėsi taip vadinamais muzikiškais ir neaprašytais žodžiais, suerzisi kiekvieną.

Anglijos moters moka labai dailiai kalbėti ir jos gali būti pavyzdžiu visiems. Jos vartoja kaip galint dailesnį balso skambėjimą. Mat, klausytojo ausis mėgsta dailesnį balsą, o ne bile kokį.

Ir lietuviams laikas būtų atrasti nuo tokių žodžių kaip: merga, boba, bernas, nusispiaut, nunešė šuo ant uodegos ir t.t. Juk yra dailiesni žodžiai tokių daiktų pavadinimui. Anglijos angliai vengia tokių žodžių, jie gali išreikšti juos augštesne tarpe. Juk ir prasciausi daiktai nebūna ir skamba, kada švelnesniais žodžiais yra aptariami. Lietuviai ir balsą turėtų švelninti pasikalbėjimuose, o ne gargaliuoti ir šnypsti per gerklę. Žodis po žodžio turi risti gana muzikališkai.

Neklausk žmogaus: "Ką tu dirbi?", o klausk: "Kokis jūsų užsiėmimas?"

Nekalbėk susirinkimuose apie būtus skandalus.

Niekad nesiskubink ir nepasakok ilgų anekdotų.

Jei kas kalba lėtai, nesi-stengk jam padėti ir nepertrauk jo kalbos.

Nekalbėk apie politiką, lenktynes ir panašius daiktus tokiam susirinkime, kur yra mažų ir jaunų žmonių moteriškos ir vyriškos lyties.

Nekalbėk seniai apie mirtingą, kapitono pačiai — apie laivo susimušimą, persiskirėliui — apie šeimyniškus vaidus ir t.t.

Netaisyk žodžių ir sakinių, jei kas paklydo bekalbėdamas.

Nesakyk "ponas" arba "ponia" sau lygiu.

Neklausinėk apie žmogaus ypatingus reikalus.

Nekalbėk apie kaimynus, jei gali tuomi užgaut juos.

Nepasakok susirinkime kitiejiems vis tik apie savo ypatingumą.

Leisk ir kitiems kalbėti, kad jie neturėtų vien tik tavęs klausyti.

Ekonomiškoji Evoliucija.

Pagal Ed. Bernšteiną parašė P. Posmyla.

(Tąsa.)

Tokios tai pirmutinės ūkės formos, kaip mums teko patirti pas dabartinius laukinius žmones ir ant logiško pamatavimo praeities išvedimų, kurie gali būti padaryti iš tų pastebėjimų. Męs nesiremiam ant viršgamtinės pajėgos, kuri žmogų sutvėrė tokiu, kokiu mės jį šiandien matom, bet turim daleisti, kad išpradžių žmogui prisiėjo gana sunkiai praskinti sau kelia. Pamatiniu tokio išsivystymo apsiereškimo yra sociališkoji tvarka tautų, kurios randasi laukiniame padėjime. Žmonės tvėrė daugiau ar mažiau didelius bendrus sugyvenimus; labai gali būt, kad laiks nuo laiko žmonės pradėjo tvirti porines šeimas; tokiu būdu negalima jiems primest pilnos betvarkės lytiškuose susišėimuose. Bet, iš antros pusės, abejotina, kad tokis ryšys darėsi visam amžiui. Abejotina vien dėl to, kad net augstam išsivystymo laipsnyje mės sutinkam tokį apsiereškimą, jog giminystė skaitosi pagal motinos liniją, ir vaikas mato savo globėją ne ypatoje tėvo, kurio jis nežino, bet ypatoje savo motinos brolio. Tokiu būdu giminystė skaitosi pagal motinos liniją, kuri pas daugelį žmonių išsivystė iš motinos tiesas ir prie kurios moters, kaip saugotojos namų, naudojo si pas tulus žmones didesėmis tiesomis, negu vyrai ir, beabejonės, tarnavo ilgą laiką faktoriu, išreiškiančiu sociališkus žmonių tarp savęs atsinešimus.

Neaprupintas gyvenimas surištas su privertimu ganėdintis tik tuom, ką pati gamta suteikė pavidale vaisių ir medžioklės, privedė prie dvejopos rūšies pasekmių. Iš vienos pusės, jis išmokino žmones prijaikinti ir auginti namie gyvulius, kas paliosavo žmones nuo medžioklės. Iš antros pusės, jis privedė žmogų prie įvykdinimo sistematiško žemės apdirbimo išauuginimui naudingų augalų.

Kaip augščiau patėmyta, žemdirbystė pirmiausiai beveik pas visus laukinius žmones būna išimtinai vien moterų dalyku, tuomet kaip gyvulių auginimu daugiausiai užsiima vyrai. Daleiskime, milžimas naminių gyvulių skaitosi pirmiausiai vyrų užsiėmimu. Iš gyvulių kaiminų pasidaro pirmutinė žymi savastis, nesurišta vien tik su valdytojo ypata. Pagražinimai ir ginklai pilnai priklausė ypatai; vaidintuvę pirmutinio žmogaus, jie kaip ir buvo suaugę su jų savininku. Bet kada žmonės jau pradėjo pereiti prie užsiėmimo gyvulių auginimu, jie pradėjo auginti kaimines didesnes ar mažesnes bendrai grupai — ar tai buvo giminė ar didelė šeimyna. Gyvuliai palengva pradeda įgyti vis didesnę vertę. Kadangi gyvulių auginimu užsiima vyrai, kurie pastoja piemenimis, tai ir visas ūkiškojo gyvenimo sunkumo centras toj gadynėj puola ant vyrų. Ir tokiu būdu tas apsiereškimas darėsi vis žymesnis ir žymesnis, vis daugiau ir daugiau išsidirbo sociališka tvarka, kurią mės pavadiname patriarchališka.

Nomadų ūkė. Šeimyninė ir kaiminė bendrija.

Gyvulių auginimo ir žemdirbystės reikšmė pirmiausia yra tame, kad tie du ūkiškojo veikimo pavidalai yra perėjimu prie dabartinio darbo, prie daugiau reguliariško ūkiškojo veikimo. Bet jie priveda prie to, kad žmogaus triūsas pradeda atnešti perviršį būtinio vartojimo produktų. Tiesa, ir pas laukinius žmones medžioklė duoda nekuri perviršį, bet jis užsilekia ant labai trumpo laiko, retai ilgiau vienos dienos. Nudūrta žvėris čia pat godžia būvo ir suvalgomas. Vienok medžioklė yra labai netvirtu šaltiniu gyvenime. Čia negali tikrinti, kad ji nors artimiausioj dienoj pajiegs išmaitinti paskirtą žmonių skaitliu. Prie gyvulių auginimo ir žemdirbystės galima permatyti ateitį, ir šita aplinkybė parodė, kad prie tokio išsivystymo laipsnio įgyja tulą vertę ir pats žmogaus darbas. Tas ir veda prie sekančių rezultatų. Pirmiausia kiekvienas svetimas žmogus rodosi kitai giminei jos priešu. Supratimas svetimas ir priešas išsireiškė vienu ir tuo patim žodžiu; tai buvo pastebima per ilgą laiką pas daugelį tautų. Tuomet tarp laukinių žmonių ėjo nepertraukiamas karės už medžioklės vietas. Priešus užmušdavo ir tankiai suvalgydavo, nes tie jiems rodydavosi nepanašiais ir juos gaivalais, bet gaivalais visai kitokios tvarkos, su kuriais jie nieko bendro neturi. Laukinis žmogus, pas kurį nėra aiškaus doros supratimo, nejaučia nieko blogo, suvalgydamas savo priešą, kaip ir kitą kokią medžioklės dovaną.

(Toliau bus).

Apie atskirimo ženklus.

LEKCIJA XI.

Apostrofai. Apostrofu vadinasi šitokis * ženklelis.

Lietuviškoj kalboj jis statosi tik tose žodžių vietose, kur praleidžiama viena arba daugiau raidžių ir tose vietose, kur prieš svetimos kalbos žodžio priduriama lietuviškos kalbos pabaiga.

Tankiausiai eiles rašant prisiaina praleist vieną ar daugiau raidžių, kad išėitu reikalingas skambėjimas. Toj vietoj, kur raidė arba raidės praleistos, ir statosi apostrofai.

Pavyzdžiai: — Namo eidam's pažiūrėj' i močiutės kapą (Žodyj "eidam's" praleista a: reikėtų sakyti "eidamas". Žodyj "pažiūrėj'" praleista o: reikėtų sakyti "pažiūrėjo"). Žirg's nenor' stovėt ant vietos: kojom's spardosi ir žvengia (Reikėtų sakyti: žirgas, nenori, kojomis).

Apostrofai po svetimų kalbų žodžių prieš lietuviškas pabaigas.

Pavyzdžiai: — Ivanov's darbuojasi "Tovaryščestvo'j". Henry's O'Brien'as iš Boston'o liko pasiūstas i Reading'a.

LEKCIJA XII.

Išnešimo ženklas. Išnešimo ženklu vadinasi šitokia kabutė), prieš kurią stovi viena ar daugiau žvaigždutėjų arba kokis numeris. Galite matyti šitokių išnešimo ženklų: *) **) ***) *****) arba 1) 2) 3) 4) ir taip toliau.

Visai nėra skirtingumo, ar žvaigždutė ar numeris stovi; tai priklauso nuo rašytojo noro, ką jis mėgo pastatyti.

Kada po sakinio arba žodžio atrandate išnešimo ženkla, tai žiūrėkite i puslapio apačią arba i knygos pabaigą: kur nors atarasite tokį pat ženkla, o po jo seks žodžio arba sakinio paaiškinimas. Tokis paaiškinimas gali būt neišneštas i puslapio pabaigą, o uždarytas i kabutes tuoj po žodžio arba sakinio. Vienok, kad nesimaišytų pašaliniai žodžiai ir sakiniai abelname minties tekėjime, juos tankiausiai išneša i puslapio arba knygos pabaigą.

Numeriai ir žvaigždutėjų skaitlius tarnauja dėl aiškumo. Ant vieno puslapio gali būt padaryti keli išnešimai, todėl prie pirmo išnešimo statosi šitokis *) ženklelis, prie antro — šitokis **), prie trečio — šitokis ***) ir t. t. Arba galima pažymėt numeriais: 1) 2) 3) ir taip toliau.

Pavyzdžiai: — Vašington'as*) buvo narsus pilietis. Didžioji Rusijos revoliucija**) nenusisekė.

Tarptautiški žodžiai.

Abalijencija, pavidimas savasties arba kito ko kitam žmogui.

Abbrivijacija, sutrumpinimas.

Ablacija, saugojimas, nunešimas šalin.

Abligacija, platus ko-nors išsiuntinėjimas; viena kopija išsiuntinėjamų dokumentų.

Abligoti, ruošti platų išsiuntinėjimą, išėjimą.

Ablepsija, pilnas neregėjimas; noras regėti.

Ablucija, numazgojimas; vanduo ir vynas, kuriuo katalikų kunigas mazgoja rankas, o paskui geria.

Absoliutiškas, griežtai vienodas, visiškas, pilnai tokis, neužginčijamai tokis.

Absolutilizmas, vienodume snaudžianti šalis; mokslas apie vienodumą.

Abstraktas, atskirimas; atskirta dalis nuo ko-nors; išskiriamas mažesnis dalykas iš daikto, griežtas skirtingumas.

Abstraktiškas, griežtai atskirtas.

Absurdas, tvėrimas teisybės iš netikusių dalykų, tai yra melaginga teisybė; bandymas neteisybe darodoti teisybę; kvailas darodinėjimas.

Absurdiškai, kvailai ir melagingai.

Akademija, svietiška arba dvasiška mokykla; žemesnė arba augštesnė mokykla; draugija, kuri yra pasiryžus veikti dailę arba kitoj kokioj mokslo šakoj.

Akcentas, skambėjimas balso kalbant ir dainuojant; ženklas pastatytas prieš raidės, rodantis, kaip raidę reikia ištarti.

Akompanimentas, priedas prie svarbiojo dalyko; muzikoj reikiama pritarti.

Akompanuoti, muzikai pritarti ant kokio-nors instrumento, t. y. muzikos tarpus pripildyti.

Akordas, užtikrinimas, pranešimas, muzikoj reikiama pritaikytas garsas.

*) Pirmas Amerikos Jungtinių Valstijų prezidentas.

**) Pradedant nuo 1905 metų, baigiant 1907 metais.

Mokykla vaikams.

Reikia atsimint, kad ne tik vyrai, o ir moters, nori turėt laimę iš ženybos. Ne vistik — pat už kokio vyro ištėkėt merginai. Vaikinas turi būt prirengtas šeimyniškam gyvenimui iškaino; jis turi suprast, ką reikią apsiavedimas.

Reikia labai rizikuot, jei eit už to vaikino, kuris tik dailiai rėdosi, gražiai išrodo ir nusiveda tave i teatrą, ant šokių ir t. t. Labai abejotina laimė iš apsiavedimo, jei vaikinas apie moterų ir šeimynos reikalus nieko nesupranta, arba supranta visai mažai. Persiskirimai ir vaidai pas mus vieši taip skaitlingai todėl, kad ir merginos, ir vaikinai nėra prirengti i šeimynišką gyvenimą. Juk didžioji dalis vaikinių ismylių i merginą ir skubinasi apsivest, net neiškaitliuodami, ar galės užlaikyti šeimyną; net nepamisydami, jog apsiavedimas privers juos būti ekonomiškesniais.

Man matos, kad neturėtų būt leista nė vienam vaikiniui apsivest be pabaigimo tamtikros mokyklos, kuri turėtų būt įsteigta vaikinams. Pirmų-pirmiausiai tokioj mokykloj vaikinus reikėtų mokinti šeimyniškos aritmetikos. Jie turėtų žinoti, kiek atsieis dviejų žmonių pragyvenimas, jei vienam prisiaina išleisti bent 7 dol. i savaitę. Vaikynas turėtų pasakyti, kiek lėšuos pragyvenimas, kada jis turės pačią i vieną kūdikį. Kiek lėšuos, kada jis turės 2 kūdikių? Kada turės 3? Ir taip toliau.

Šitokios užduotys išlavintų jaunuose vaikuose protą, jog du žmonės negali pragyvent už tokią-pat sumą, kaip vienas, kad vyras, pati ir kūdikiai negalės pragyvent už tuos pačius pinigus, kaip vien tik vyras ir pati. Tas parodytų jauniems vaikinams, kad po apsiavedimo, kada reikės nupirkt žmonai rūbus ir maistą, kada reikės nupirkt kūdikiui pieno ir pasamdyti daktarą, jau negalima bus tiek praleist karčemose, ant teatro, išėigu ir cigarų, kaip galėjo praleist, būdamas vaiku. Jau tuomet didžiąją uždirbto turto dalį reikės i savo butą nešt, o neišmėtyti i šalis.

Praėjusieji tokį kursą vaikinai tik tuomet apsivestų, kada pasiryžtų turėt prisiršimą prie namų, kada visokios išėigos ir draugavimai liktų menkesniais dalykais už šeimynišką gyvenimą.

Taipgi vaikinas turėtų būt išmokintas, kiek atsieis išmokėt kas mėnuo valgomų daiktų krautuvninkui, aptiekoriui, siuvėjai, už namus, už drapanas ir t. t. Jei jis išskalinės iš daikto, griežtas skirtingumas, tai neprisiėtų jo žmonai nuolatos prašyt, kad čia ir čia jau reikia išmokėt, ir kelti vaidus už tai.

Toliau, mokykloj reikėtų išmokint, kaip vyras turi elgtis namie, kad jis nesėdėtų, pypkė i dantis įsikandęs, arba vien tik i laikraštį galva įdūręs, ir nekriuktu, kaip kokis kiauš, kada pati ko-nors paklausė arba nori šnekėt. Jis turėtų išmokti tokius komplimentus, kurie smagiai skambėtų pačios ausij, kas pastumėtų ją kreiptis i jį panašiais komplimentais.

Sekantis kursas turėtų susidėt iš aiškinimų, kaip užlaikyti pačią. Čia studentams būtų išaiškinta, jog pati negali būt uždaryta visuomet

tarp keturių sienų, kad ji reikalauja pasismaginimų; kad pati, kuri užlaiko namus, augina vaikus ir priima vyro svečius, nėra vyro užlaikoma. Ji užlaiko pati save, tai yra ji pilnai uždirba tiek, kiek vyras ant jos išleidią, ir jei pas ją užsilekia nuo bilų keli centai, tai ne vyro dalykas, kur ji juos praleis.

Vaikinas turėtų žinoti, kad savo žmoną reikės guodoti nemažiau, kaip kitas moteris, ir neturi jis drįsti tarti tokius žodžius ir daryti tokius daiktus, kurie jam rodos netinkanti yra abelnai moterims.

Pastarajam kurse reikėtų mokint, kaip moteris turi rėdytis, kad jis galėtų pasakyti savo žmonai, ar ji atsakančiai užsidedo kepurę, ar gerai laikosi visi rūbai, kad jis nekeiktų ir neplėšytų jos rūbų, kuomet prisiels užsegot kabutes.

Ir nė vienas vaikinai neturėtų gaut apsiavedimui diplomą, kol neišmoksta viršnuordytų dalykų. Juk ne tik merginos turi būt prirengtos šeimyniškam gyvenimui, o ir vaikinai.

Marė Vaitėkaitienė.

FELJETONAI.

I.

Kaip valgyt dešras, kad neatrast jose katės kojos?

Dešrose ir dešriukėse randasi visokių priedų: ir mėsos, ir pipirų, ir miltų, ir česnakų, ir sumaltų kaulų, ir kitokių daiktų, kurių čia nenoriu minėt, bijodamas suerzint skaitytojų apetitą.

Žmonės tankiai skundžiasi atrandą net katės kojų dešrose. Nėra ko stebėtis: juk dešrose visko turi rastis ir randasi. Bet jeigu jūs apetitą nepratęs viską priimt, tad turite nežinot, kas randasi dešrose. O atsiekt galite tai lengvai, tik neskaitykite "Raisto".

Toliau, jei vengiate dešrose atrasti katės koją (mat, tankiausiai katės kojos papuola i mašinas, kuriomis mėšą mėsinyciose piausto, nes i tas mašinas labai lenda pėlės) ir jei tokis atradimas gali sugadinti jūsų apetitą, tai niekad nevalgykite dešrų diena. Parankiausias laikas dešras valgyti, kada tamsu. Geriausiai jas turėt pusryčiams ir vakarienei. Patartina valgyti visai tamsoj. Jei yra būtinai reikalus užsiiebt lempai, tai ji turi būt maža ir su prirūkusi stiklu.

O mažu jūs neturite mažos lempos arba esate priversti dešromis maitintis ir dienos laike? Jeigu taip, tai jūs esate nelaimingas žmogus, kuriu tankiausiai gali pasitaikyti atrast katės koją ar ką kitą tokį dešroj. Vienok ir čia galite pasigelt. Kaip tik einate dešros valgyti, tuoj uždarinėkite visas langynas, kad pasidarytų pusėtinai tamsu. Jei neturite langynėlių, tai lįskite i šėpą valgyti. Jei nė šėpos neturite, tuomet turite pirma atsakančiai apsigert. Ir ar tik nebus geriausias būdas apsigėrimas? Juk tuomet ir diena, ir naktis prie lempos galėsite valgyti dešras, tečiaus jokiū būdu nematysite, ar jose randasi katės koją, ar ne.

Gal čia jums atėjo i galvą milžiniškas klausimas: Kaip nepatėmyt atrastų nagų dešrose? Labai lengva išršti panašius klausimus: turite manyti, kad pipirą užkandote. Išspaukite ir vėl toliau valgykite.

Žinoma, ateityj gali čia pakaltaut hipnotizmas: užhipnotizuos žmogų — ir jis nesusipras, ką valgo: dešrą, kiaušinius, ar katės koją. Vienok kol hipnotizmas vis dar randasi didžiųjų daktarų institutuose, kurie per laiškus daro žmonėms operacijas, prisiaina pasinaudot prastesnėm priemonėm.

Aptiekorius P. Žavickas.

II.

Kaip Adomas virė sau pietus.

Vieną sykį Jieva išėjo i svečius ir paliepė Adomui išsivirti sau pietus.

Biblijoj šitas atsitikimas neužrašytas.

Ką darys Adomas? Jis nuolatos su Jieva barėsi, kad ta nemoka atsakančiai valgti gamint. Dabar prisiėjo jam pačiam pabandyti virt valgius.

Pirmų-pirmiausiai jis apsižiūrėjo, kad duonos nėra. Tuoj įpylė i puodą miltų, vandens, įdėjo svogūnų, pipirų, sumaišė ir padėjo ant ugnies kept, kaip Jieva keptavo jautieną. Apie tai, kad reikia įdėt ne svogūnų ir pipirų, o mielių arba išraugint, jis ar tai nežinojo, ar tai užmiršo.

Kol duona kepė, jis šluostė staltiese rūkytą kumpį. Paskui apibarstė jį miltais, užpylė atsto, druskos, kelis kiaušinius ir įdėjo i puodą šutinti.

Jis mėgo su mėsa keptą pideragą, tik Jieva vis nepataikydavo pagal jo skonį.

Parsinešė jis didelį gabalą avienos, aplipdino jį iš visų pusių tešla, apipylė cyrupu ir, i torielką įdėjęs, įkišo i pečių.

Atsiminė, kad su piragu reikės žolinės gert. Pripylė keptuvą (skavaradą) vandens, įdėjo žolinės, cinemono žievių, lapelių ir virė. Kada priėjo jis pasižiūrėt, ar jau minkšti lapeliai, tad išnetyčių iškrito pypkė iš dantų ir pataikė i žolinę. Adomas išėmė ją, sukeikė, iškrapštinėję šakute ir žiūrėjo, kaip pietus verda.

Stuba taip prirūko, kad jis čiaudėjo ir kosėjo. Ašaros upe bėgo iš jo akių. Jis taip pavargo, kad jau tingėjo eit apverst kumpį, kuris iš tos priežasties gerokai apdegė.

Tuo tarpu sugrįžo ir Jieva. Ji tuoj atidarinėjo langus ir liepė Adomui atsisėst pasisėst.

Jis nusiskundė pavargęs ir labai daug darbo atlikęs.

Kada Jieva patėmijo jo pagamintus valgius, ji ėmė balsiai juoktis ir pranešė, kad keisti bus pietus.

Adomas užpyko ir tarė: "Ir taip dar turi džiaugtis, kad už dyką tiek daug darbo atlikau".

Jieva dar sykį nusijuokė, nors ji manė, jog ji visuomet už dyką dirba ir biskį geriau darbą atlieka, negu Adomas. M. Statkute.

KELIAUNINKAMS.

Daugelis lietuvių eina į ieškot agentų, kurie sakos pigiau parduoda laivakortes. Mat, lietuviui nuolatos važiuoja i Ameriką ir grįžta iš čia i Lietuvą. Nežinant tikrai, kiek laivakortės lėšuoja, žmonės lieka apgauti visokių agentėlių, kurie garsinasi, jog parduoda laivakortes pigiau, negu kiti agentai, tuo tarpu patys nėra agentais, o perka laivakortes nuo tikrųjų agentų — už tai dar brangiau paima.

Kad neliktų žmonės apgadinėjami ir nesivalkiotų bereikalingai nuo agentūros

i agentūrą, aš čia trumpai parodysiu, kiek laivakortės lėšuoja.

Žinoma, kartais kainos biskį pakyla, kartais nupuola, vienok reguliariškos kainos yra sekančios:

Rusiškai-Amerikoniška linija važiuojant, kurios laivai plaukioja tarp Liepojaus, Rotterdamo ir New Yorko, trečios klesos tikietas lėšuoja iš Amerikos i Europą 35 dol., iš Europos i Ameriką — 38.50

Red Star linijos laivai plaukioja tarp Antverpo, Philadelphiajos ir New Yorko. Laivakortė lėšuoja išvažiavimui i Europą 35 dol., iš Europos i Ameriką — 40 dol.

White Star linijos laivai plaukioja tarp Bostono, New Yorko ir Liverpoolio. Laivakortė lėšuoja i Europą 33 dol., iš Europos i Ameriką — 38 dol.

Holland-American linijos laivai plaukioja tarp New Yorko ir Rotterdamo. Laivakortė i Europą lėšuoja 35 dol., iš Europos i Ameriką — 40 dol.

North German Lloyd linijos laivai plaukioja tarp Bremenio ir New Yorko. Laivakortės kaina i Europą 35 dol. paprastais laivais ir 40 dol. expresiniais laivais važiuojant. Laivakortė grįžimui iš Europos i Ameriką — 40 d.

American linijos laivai plaukioja tarp New Yorko ir Southamptono. Laivakortės kaina i Europą 30 dol., iš Europos i Ameriką taipgi 30 dol.

Anchor linijos laivai plaukioja tarp Glasgovo, Londono ir New Yorko. Laivakortės kaina išvažiavimui i Europą 30 dol., grįžimui i Ameriką — 31 dol. 25 c.

Cunard linijos laivai plaukioja tarp Bostono, New Yorko ir Liverpoolio. Laivakortės kaina važiuojant i Europą 33 dol., grįžimui i Ameriką — 38 dol.

Važiuojant antra klesla laivakortė abelnai lėšuoja apie 50 dol., o pirma klesla — mažiausiai 82 dol. 50 c.

Tikiu, kad mano pranešimas apšvies nors kiek dalyką ir bus naudingas keliauninkams, kurie klaidingai įieško "pigiesnių šifkorių". J. Valukonis.

RED. ATSAKYMAI.

P. Adomaičiui. Taip, Tamista labai gerai rašai ir geistina turėt tokį sandarbininką.

P. J. Muller'iui. Tamistos rankraščius sunaudosime. Būkite kantrus palaukt, nes kurie pirmiau prisiuntė, tai pirmiau ir talpiname.

Valerijai Varžinskaiti. Ačiū už išreiškiamą simpatijos.

"Laisvės" skaitytojui. Persilpnas Tamistos vaizdelis. Tečiaus nenusiminkite, o vis rašinėkite, nes žmogus gali žymiai išsilavint, jei jis pasiryžta.

P. Dėdinui. Mės tikime, kad sužeistųjų pravardeš liko paduotos neteisingos, nes žinia ėmėme iš angliško laikraščio. Kalčiausiai tame patis lietuviai už padavinimą neteisingu pravardešiu ir neturėjimą vizitinių kortelių, jei negali teisingai susibizuoti savo pravardeš. Geistina, kad apie tokius atsitikimus patis lietuviai pranešėtu.

J. Vilčiui. "Laisvės" redaktorius ketina nusipirkt mikroskopą Tamistos rankraščio skaitymui, nes kitaip nieko negalima suprast.

Mik. Vizgirdai. Teiksitės rašyt žinutes. Galite.

Kaip darbai eina ir kokios algos?

Nuo sekančio numerio bus įvestas "Laisvė" skyrius, kuriame bus nuolatos pranešama, kokiuose miestuose kaip eina darbai, kaip daug darbininkų ten dirba ir kokias algas gauna.

Be skaitytojų pagalbos mes negalėsime atsakanciai atlikti savo užduoties. Todėl kviečiame visus skaitytojus ir ne-skaitytojus, korespondentus ir bendradarbius nieko nelaukus pranešti žinias mums apie darbus.

Kiekvienas darbininkas nori žinoti, kokiuose miestuose kokie darbai yra ir kaip daug ten darbininkai uždirba. Visi interesuojasi, kur darbai eina geriau, o kur lėčiau. Gal jums katram-nors nežinėjau žinot apie savo miestą, bet kitų miestų lietuviai nori žinoti apie darbus jūsų mieste, kaip jūs norite žinoti apie kitus miestus.

Nepasigailėkite laiko ir poros centų, kad patarnaut kitiems, nes už tai kiti patarnaus jums savo pranešimais, kuriuos matysite "Laisvė".

Teiksitės atsakyti ant šitų klausimų:

Kaip daug dirbtuvių yra jūsų mieste?

Ką jose dirba? (Čia pasakykite, kiek audinių, geležinių, rakandų dirbtuvių ir kitų, o jai kasyklos, tai kokios).

Kokių dirbtuvių daugiau esate?

Apie kiek darbininkų kokio dirbtuvė dirba?

Ar statomos naujos dirbtuvės ir kada atsidarys?

Kokios jos ir kaip didelės? Kokie darbai yra apart dirbtuvių?

Kiek valandų kokio dirbtuvė darbininkai dirba?

Kokios yra darbininkų mažiausios, vidutiniškos ir didžiausios algos toj ar kitoj dirbtuvė, arba kasyklose, ar kur kitur?

Kiek laiko ima, kol išmoksi amatai tame ar kitame darbe?

Kokiuose darbuose reikia mokėti už išmokymą?

Kokiuose nieko nereikia mokėti?

Kokiuose dar primoka už darbą ir kiek?

I kokius darbus vis dar priima naujus darbininkus ir kurie darbai eina prastai?

Kokio amato darbininkai turi savo uniiją?

Kiek atsieina butas ir maištas vienam žmogui savaitę?

Teiksitės iškirpt šituos klausimus ir pakabinti matomaj vietoj, kad galėtumėt nuolatos pranešti "Laisvė", kaip tik įvyks kokias nors permainas.

"Laisvės" redakcija pasiūlo, kad kiekvienas darbininkas, norėdamas patarnaut kitiems savo draugams ir laukdamas jų patarnavimo, kuogreičiausiai pasius mums atsakymus. Jei negalėsit atsakyti ant visų klausimų, tai nors ant kelių atsakykite.

Visi atsakymai tilps "Laisvė".

Taigi ir tie, kas norite žinoti apie darbus kituose miestuose, skubinkitės užsirašyti "Laisvė" o joje atrasite paaikškinimus.

Duodami atsakymus adresuokite taip:

"LAISVĖ"
242 W. Broadway
So. Boston, Mass.

Jūs negalite įvesdinti kalbos ir jūs negalite įvesdinti tautiško himno.

Kalbos, tautiški himnai ir visi tikrai dideli daiktai auga—jie nėra padaromi pagal užsakymą.

Po tokiu atgalviu tilpo "Boston American'e" redakcijos straipsnis.

Yra tai gera lekcija ir mūsų visokiems Adomams Jakštams ir kitiems tautiškų himnų meisteriams, kurie nepažinodami lietuvių tautos dvasios, išeinančios iš jos padėjimo aplinkybių, stengiasi sufabrikuoti lietuviams taip vadinamus tautiškus himnus "vardan tos Lietuvos", ištemptus ar tai ant tikėjimisko, ar tai ant partyviško kurpaliaus.

Minėto laikraščio redakcija sako:

"Tuli žmonės bando įvesti Amerikai tautišką himną. Mokyklose vaikai klausia, kokis bus tas tautiškas himnas. Ir daugelis stengiasi pagal savo patrijotišką upą išaiskinti tautos jausmus.

Dalykas visai negali būti atliktas. Jis yra tiek kvailas, kaip ir pasistengimas sutvert kalbą, pav., Valapuko, Esperanto ir kitų.

Kalbos auga, kaip auga vaikai, medžiai ir žolynai. Tautiški himnai taipgi auga. Jų dirva yra patrijotiški svarbūs nuotikiai, karė, pralaimėjimas arba apgalėjimas. Jūs negalėję būtumėt sulaukti Garibaldi himno, kol nebuvo Garibaldi, svarbiu nuotikiu, pergale, gero vės ir tautiško pasiliuosavimai, už kurį jo vardas pasiliuks ant visados.

Jūs negalėję būtumėt sulaukti francūzų marsellėzės, jei nebūtų įvyks Francūzų revoliucija, jei nebūtų tie skaitlingi būriai maršavę Paryžių iš pietinės Francūzijos su tikru pasiryžimu pasiiliuosuoti—ir išlaimę laisvę. Rouget de Lisle, kuris parašė Marsellėzė, parašė ją todėl, kad jis jautė ją. Jei jūs būtumėt jam dovanoję visą Marsellio miestą ir liepę parašyti tokį himną, jis nebūtų galėjęs parašyti.

Žmogus, pasmerktas mirop revoliucijai—žmogus, kuris pasiryžo numirti, kariaudamas už tų laikų idėjas, jautė, kad jis rašo i eiles paskutinius savo žodžius, iš kurių tvėrė Marsellėzė. Jis dainavo paskutinę savo dainą, kurią užkūrė jame dalykų stovis, todėl visi pradėjo ją dainuoti. Tokių dainų ir tokių scenų jūs nepadarysite pagal užsakymą...

Kada nors ir mės turėsimė... savo tautišką himną, himną, kuris remsis ant gėrovės, teisybės ir mokslo, o nieko bendro neturės su karė, kraujo hejimu ir minių skerdynėmis. Gal diena tokio tautiško himno jau artinasi. Bet ir šitas himnas išaugs iš aplinkybių—jo neparąšys niekas pagal užsakymą."

Ar dar ir po šitos lekcijos lietuviškų himnų meisteriai neuždarys savo fabrikos?

Vyras įeina i keturių lubų krautuve, kur pardavinėja drapanas, apvaikščioja visas apatines grindis ir jokių būdu neranda pančekų. Jis prieina prie pardavėjos ir klausia:

"Kaip augštai Tamista laikai pančekas?"

"Ar tu beprotis, ar kas?" atkerta jam moteris.

"Nebeprotis, o noriu žinoti, kaip augštai laikote pančekas."

"Ne tavo dalykas, kaip augštai aš laikau savo pančekas!" piktai atsakė moteris.

Korespondencijos

Shenandoah, Pa.

Vietinė lietuvių teatrališka kuopa gegužės 17 d. statė ant scenos Zemkalnio dramą "Blinda". Aktų tarpuose sudainuota keletas dainelių, kurios nusisekė gana puikiai, ypač "Loja šunias ant kiemo", kurią prisijėjo atkartoti.

Turiu nupeikt publika, ypač moteris, už bereikalingą kvatojimą paskutinio akto pabaigoj, kuomet Blindą atnešė jo draugai i Maušos karčėmą mirštanti. Nė arti sėdintiems negalima buvo girdėti, ką kalbėjo mirštantis Blinda.

K. Sakalėlis.

Worcester, Mass.

Gegužės 25 d. liko uždarytos lietuviškos kooperacijos valgomų daiktų ir čėverykų krautuves. Priežastis—tai stoka apšvietos. Žydėliai turės progą atidaryti dar daugiau krautuvių. Gegužės 20 d. buvo pastatytas naujas manadžerius, baigęs komercijos mokyklą Valparaise. Gaila, kad mūsų lietuviams nesisėka.

Leonas Grikštis.

Morgan, Pa.

Lietuvių čia gerokas būriukas. Jie turi pašelpinę šv. Antano draugiją ir T. M. D. kuopą. Taipgi kooperacija susitvėrė neseniai.

Dirba visi žmonės angliu kasyklose. Darbai šiuo metu laikui labai prastai eina: vos ant maisto žmonės užsidirba. Naujų darbininkų nepriima, nes tuli ir seni liko atleisti.

Cambridge, Mass.

Gegužės 21 d. vietinė Lietuvos Sunų dr-stė buvo parngius viešas prakalbas. Nežiūrint i didelį karštį, publikos prisirinko pilna salė. Kalbėtojai buvo šie: P. Stanis, S. Michelsonas ir F. J. Bagočius. Deklamavo eiles 8 metų mergaitė Kleopa Morkiutė. Pastarieji 2 kalbėtojai kalbėjo apie įvairias mokslo pažangas.

Lietuvos Sunų Dr-stė liko suorganizuota 8 sausio, 1905 m. Yra tai seniausia ir laisviausia draugystė Cambridge'ui; narių turi virš 200. Per šias prakalbas prisirašė naujų narių 22.

K. M. Armonas.

Springfield, Ill.

Gegužės 18 d. palaidojo čia lietuvi, prigerusį Sangamon upėj, kuri teka arti šio miesto. Prigerėlis yra vietinio karčėminko J. Meironio pačios brolis. Pasakoją, prigerimo priežastis buvo tokia. Suderėjo vėlonis laizybas su viena moteriške, kad jeigu jis trys sykiai apsirėdęs perplauks upę, moteris turėsianti pusę bačkos alaus jam nupirkti, o jeigu jis neperplauks, tai jis nupirsias jai už 40 dol. šilkinę šlebę. Vaikinas pralaimėjo gyvastį laizybose.

Visi jo giminės yra karšti fanatikai ir labai nusiminę, kad i šventintas kapines kunigėliai nenorėjo priimt laivono. Mat, ir vėlykinės išpažinties nebuvo atlikęs. Vienok iš artimo miestelio aiuri kunigas apsiėmė atlikti patarnavimą. Negaliu tikrai pasakyti, ar šventoj, ar praeiktoj vietoj palaidojo, tik tiek žinau, kad nei laidojimo laike karčėmos neuždare.

Darbai angliu kasyklose suvis nekas: 1, 2 arba 3 dienas savaitę dirbama. Galima sakyti, su šeimynomis gyventojams vargas yra išmisti: viskas brangu, o uždarbio nėra. Lietuviai daugiausiai dirba kasyklose. Labai maža jų dalis dirba dirbtuvėse.

A. Čekanauskas.

Vietinės Žinios

Massachusetts'o gubernatorius Foss pasirašė subatos pavakaryj ant 8-nių valandų darbo dienos ir 54-rių valandų darbo savaitės biliaus. Organizuoti darbininkai įnešė šmet tokį bilių i valstijos legislaturą, kuris liko priimtas balsų dauguma. Reikėjo dar pasirašyti gubernatoriui. Manyta buvo, kad jis nepripažys tokio reikalavimo.

Nuo dabar įeina i veikmę 8-nių valandų darbo diena visiems publiškų darbų darbininkams ir 54-rių valandų darbo savaitė moterims ir nepilnamečiams.

Bostono mokyklų mokytojos ir mokytojai reikalavo didesnių algų, ir atstovų namas buvo pripažinęs tai geru daiktu. Vienok gubernatorius sustabdė tokį reikalavimą, taip sakant, uždėjo ant jo veto. Mokytojai išnaujo įnešė reikalavimą i Massachusetts atstovų namą, kuris, diems trečdaliams visų balsų pritarus, gali nuimt gubernatoriaus veto. Yra vilitis, kad taip ir įvyks. Mokytojos ir mokytojai tvirtina, kad jie turi iškovoti didesnes algas, arba visai atsisakys nuo šiokių-tokių menkniekių, kuriuos gubernatorius siūlia.

Ponia Charles M. Cabot iš No. 297 Marlboro gat., Back Bay, vedė 40-tų merginų streiką Kingston Manufacturing kompanijos dirbtuvė, 19 Kingston gatvė. Cabot yra sufragistė, socialistė ir unijistė. Kada pirmą sykį buvo įvykęs minėtoj dirbtuvė streikas, tad darbdavis nusileido tik atsisakę priimt atgal dvi merginas, vadovavusias streiku. Už tai antru sykį įvyko streikas. Ponia Cabot taip sekasi vest streiką, kad ir streikaužiai jos klausio.

Milforde ant Mt Pleasant gatvės liko nušautas šryt Domynekas Catrupi (italas). Nušovė jį Domynekas Surace. Priežastis—kerštas už moteriškę.

Šmet birželio mėnesy pabaigęs Bostono tiesų mokyklą 4 moters. Jos gaus diplomus ir galės būt advokatais. Viena jų pana Bradbery išvažiuos i Saco, Me., ir darbuosis savo tėvo advokato raštinėj.

29 geg. Bostone krito nuo karščio 3 žmonės ir daugelis apalpo. Šiluma siekė 88 laipsnius.

Laivų "Franconia" išvažiavo iš Bostono i Europą 30 geg. d. 1750 keliauninkų. Didžiausis tai skaitlius šmet važiuojančių iš Bostono.

Šeši Bostono pieno pristatytėjai pašaukti liko i teisimą už sutvėrimą slapto trusto ir peržengimą šalies ir valstijos įstatymų. I trustą priklauso 6 žmonės, su dideliu turtu prisidėję, ir daug smulkesnių turėčių.

Jeigu kam reikės šliubinų žiedų 14K. gryno aukso ir šiaip visokių auksinių žiedų, retėželių ir laikrodėlių, tai pirkit pas Petrą Bartkevičių, 877 Cambridge st., E. Cambridge, nes jis parduoda daug pigiau. Laikrodėlių, kurio kaita 25 dol., jis parduoda už 18 dol.; žieda, kuris vertas 9 dol., pas jį galima gauti už 5 dol. Taipgi pas jį galima gauti puikių marškinų, britvų, knygų ir šifkorėjų pirkti.

Pajieškojimai.

Pajieskau pačios Alenos Trečiokienės, kuri pabėgo nuo manęs 22 d. gegužės su Jurgiu Pura, išsiveždami 14 mėnesių mergaitę ir 520 dol. pinigų. Ji turi apie 30 metų, rusvi plaukai, balto veido, truputį lašuota, ypač daug lašų ant rankų, suviršum 5 pėdų augščio, sveria 188 svarus. Jisai turi apie 25 metus amž., šviesiai geltoni plaukai, raudonas veidas, galvoj turi plikę nuo permušimo, apie 5 ir pusės pėdų augščio. Kas tokią porą patėms, kuogreičiausiai duokit man žinią ant žemiau paduoto adreso, o aš už tai didžiai atnagradysiu.

Vincas Trečiokas

169 Silver St., 2nd fl., So. Boston, Mass.

PIKNIKAS.

So. Bostono Jaunuomenės Ratelis parėngė pirmutinį ir puikų pikniką ant 10 Birželio (June), 1911 m., darže Oakland Grove, East Dedham, Mass. Prsidės 2 val. po pietų ir trauksis iki vėlai nakties. Vaziuodami imkit elaveiteri iki Forest Hills; tenai pamikit karą East Walpole arba Washington Grove St. ir vaziuokit iki Grove St., ant Grove St. išlipkit ir pamikit karą East Dedham ir vaziuokit iki East Dedham Square; iš čia pasisukit po kairai ir eikit per tiltą tiesiai keliu, kol prieisit pikniką. Sirdingai užprašo KOMITETAS.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba imdies užpuolimai naktinis arba kosulys ir diegimai jūsų ramnyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expellerį savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių suaktyvėjimo. 25c. ir 50c.

JOHN F. O'BRIEN

LAIOTOJAS IR BALZAMUOTOJAS

PAGRABINIAI KAMBARIAI:

133 Dorchester St.

SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. 636-3 So. Boston.

Svarbi žinia!

Ar jūs turite apsaugoje nuo ugnies (inširine) savo stulbos rakandus forničius? Jei da neturite, tai mes jus rakandus, vertės \$500.00, apsaugosime už 2 dol. 50 c. ant 3 metų. Išėina, kad mokesčiai 1 c. ir pusę ant sąvalties. Mūsų kompanijos yra geriausios ir pigiausios apsaugoja nuo ugnies, gyvastį, nelaimę ir ligoje.

Taipgi apsaugojame storus, tvartus, namus ir viską, ką turite apsaugoti.

CHARLES A. COOPER
72 Kilby St., Boston, Mass.

LAIVAKORTĖS ATPIGO!

Išvažiuojant stačiai iš Bostono i Rotterdamą, Bremą, Antverpą, Hamburgą—\$38.00, iki Tilžės—\$37.85, Eydunkų—\$38.00, Bayorų—\$38.40. Šie laivai išplaukia iš Bostono: birželio 6 d., 6 valandą vakare, birželio 12 d., 10 v. ryte, birželio 20 d., 5 val. po piet, birželio 27 d., 11 val ryte., liepos 3 d., 4 val. po piet "Cymric"; liepos 11 d., 9:30 ryte, "Ivernia"; liepos 18 d., 3:00 val. po piet, "Zeeland"; liepos 25 d., 9 val. ryte "Franconia" (didžiausias laivas 18,150 tonų sunkumo).

LAIVAI IŠ NEW YORKO:

I Rotterdamą kiekvieną utarninką 10 val. ryte, preke i Rotterdamą \$35.00, Tilžę \$41.60. Expressai išėina kiekvieną utarninką, jais tik \$5 brangiau; ant Antverpo kiekvieną subatą, pačtiniai kiekvieną ketvergą. Norėdami keliauti ant minėtų laivų, šifkortes galite gaut Bartasius Lietuviškoj Agenturjoj Bostone ir New Yorke. Norėdami keliauti be jokio persėdimo stačiai i Liepoją (Libau) už nužemintą prekę, tai laivai išplaukia šiom dienom: birželio 10—"Lituanija", birž. 24—"Birma", liepos 8—"Kursk", liepos 22—"Lituanija", rugpičio 5—"Birma". Norėdami vaziuoti augščiaui minėtais laivais, šifkortes galite gaut Bartasius office. Priubuvusis i New Yorką parūpinam nuo rusko konsulio guberskus pasportus.

GEORGE BARTASZIUS
261 Broadway 558 Broome St.
SO. BOSTON, MASS. NEW YORK, N. Y.

Parsiduoda

So. Boston'e ant 2 familių, 9-nių kambarių NAMAS ant 6-tos gatvės (arti C gatvės) su dideliu kiemu. Kaina \$1800. Kreipkitės prie

JOHN MANNING

262 Dorchester Ave., Kam 6-tos gat.

arba 722 4th Street, SO. BOSTON, MASS.

J. P. TUINILA
Užlaikom didelę

Krautuve

Deimantų, Laikrodžių Waltham ir Elgin, ir Šliubinų Žiedų. Užlaikom keliaujančius agentus ir orderius patam ir pristatom i namus. Užlaikom taipgi Didelę Sankrovą DRAPANŲ: Vyrams Siutus, Overkotas ir Marškinius. Duodam ant bargo ir ant išmokesčio.

822 Washington Street
BOSTON, MASS.

Mūsų agentai: J. A. Peldzius, J. Pocius ir J. Pociunas.

LIETUVIŲ P. CHAPLIKĄ
UŽEIGA PA

Užlaiko puikiausius gėrymus. Alus, ėlius visada švieži; vynai ir visokie likerai geriausi. Visokių gėrymų veselioms, krikštynoms ir šiaip baliams, siunčiam i namus. Visada gerai.

117, 119 & 121 A Street
SO. BOSTON, MASS.

NAUJA LABAI ŽINGEDI KNYGA

"Pasaulių Ratas."

Yra tai astronomiškas aprašymas mūsų saulinės sistemos. Parašyta garsių astronomų K. Flammariono ir S. Glazena-po. Su paveikslais kaina 25 c.

Gaunama pas:

J. STROPUS, 30 West Broadway

SO. BOSTON, MASS.

BOSTON, MASS.

294 Washington St., Rūšimas 330

ALEXANDER ROSE

Čia kalbi susikalbi rusiškai.

mus ir visokių telisimo dalykų.

Ukšesniai Popieras, Perskyti-

Nelaimės, Skundus, Reikalavimus.

ATLIENŲ VISOKIUS REIKALUS

ADVOKATAS

Tel. Main 3302. Res. Tel. 913-3 Milton.

BOSTON, MASS.

294 Washington St., Rūšimas 330

ALEXANDER ROSE

Čia kalbi susikalbi rusiškai.

mus ir visokių telisimo dalykų.

Ukšesniai Popieras, Perskyti-

Nelaimės, Skundus, Reikalavimus.

ATLIENŲ VISOKIUS REIKALUS

ADVOKATAS

Tel. Main 3302. Res. Tel. 913-3 Milton.

BOSTON, MASS.

294 Washington St., Rūšimas 330

ALEXANDER ROSE

Čia kalbi susikalbi rusiškai.

mus ir visokių telisimo dalykų.

Ukšesniai Popieras, Perskyti-

Nelaimės, Skundus, Reikalavimus.

ATLIENŲ VISOKIUS REIKALUS

ADVOKATAS

Tel. Main 3302. Res. Tel. 913-3 Milton.

BOSTON, MASS.

294 Washington St., Rūšimas 330

ALEXANDER ROSE

Čia kalbi susikalbi rusiškai.

mus ir visokių telisimo dalykų.

Ukšesniai Popieras, Perskyti-

Nelaimės, Skundus, Reikalavimus.

ATLIENŲ VISOKIUS REIKALUS

ADVOKATAS

Tel. Main 3302. Res. Tel. 913-3 Milton.

BOSTON, MASS.

294 Washington St., Rūšimas 330

ALEXANDER ROSE

Čia kalbi susikalbi rusiškai.

mus ir visokių telisimo dalykų.

Ukšesniai Popieras, Perskyti-

Nelaimės, Skundus, Reikalav